

EA-6/03 M: 2022

Документ EA для акредитації органів з верифікації для цілей Директиви EU ETS

ПЕРЕДМОВА

Цей документ був підготовлений робочою групою під керівництвом Комітету з сертифікації Європейської кооперації з акредитації (EA) для сприяння узгодженому підходу до акредитації верифікаторів відповідно до EN ISO 14065:2013 «Парникові гази – Вимоги до органів з валідації та верифікації тверджень щодо парникових газів для їх застосування у разі акредитації чи інших форм визнання» та Регламенту з акредитації та верифікації (ЄС) 2018/2067 (AVR).

Документ структуровано відповідно до змісту та нумерації EN ISO 14065:2013.

Примітки:

1) Ця редакція EA-6/03:2013 містить оновлення Регламенту AVR (ЄС) 2018/2067, новий пункт 8.4-4 «Процес верифікації, пов'язаний зі Сферою 98» та новий нормативний додаток F «Підхід до забезпечення охоплення сфери під час спостережень та практики аналізу справ для оцінювання органів з верифікації EU ETS».

2) Наступна редакція запланована на 2022 рік і оновить документ щодо стандартів EN ISO/IEC 17029:2020 та EN ISO 14065:2021.

Цей документ повинен використовуватися національними органами з акредитації, які оцінюють та акредитують органи з верифікації, формально підтверджуючи їх компетентність і незалежність для проведення верифікації відповідно до визначених вимог EN ISO 14065:2013 та AVR.

Термін «повинен» (shall) використовується в цьому документі для позначення тих положень, які, відображаючи вимоги AVR, «Правила безкоштовного розподілу» (FAR) або Регламенту щодо моніторингу та звітності (MRR), є обов'язковими. Термін «слід» (should) використовується для позначення настанови, яка, хоча і не є обов'язковою, надається як визнаний засіб виконання вимог, як у випадку з опублікованими настановчими документами Європейської Комісії (ЄС).

Слід використовувати настановчі документи та шаблони, розроблені Європейською комісією, хоч вони і не мають обов'язкової юридичної сили, вони вважаються визнаними засобами для виконання вимог AVR, а також важливими інструментами для досягнення та забезпечення гармонізації.

Верифікатори, системи яких не відповідають цьому документу або настановчим документам і шаблонам, розробленими Європейською Комісією в будь-якому відношенні, будуть мати право на акредитацію, лише якщо вони можуть продемонструвати, що вони відповідають йому

еквівалентним чином. Це не звільняє орган з верифікації від необхідності відповідати вимогам EN ISO 14065:2013 та AVR.

1. Вступ

Цей документ ЕА повинен використовуватися національними органами з акредитації для оцінки органів з верифікації, які верифікують річні звіти про викиди, звіти про тонно-кілометри, звіти про базові дані, звіти з даними про нових учасників або річні звіти про рівень діяльності, що входять до сфери їх акредитації до того, як вони будуть подані до відповідних компетентних органів.

Метою цього документа є сприяння гармонізованому послідовному підходу між національними органами з акредитації, які використовують критерії та оцінку органів з верифікації в EU ETS.

Цей документ повинен використовуватися національними органами з акредитації для оцінки органів з верифікації на відповідність Додатку V Директиви 2003/87/ЄС та поправам і AVR, цей документ також містить інформацію для органів з верифікації щодо того, як підготувати та провести різноманітну діяльність з верифікації в EU ETS.

Органи з верифікації, які бажають верифікувати дані, що підпадають під статтю 10а EU ETS Директиви 2003/87/ЄС, тобто верифікації, необхідної для підтримки змін у звітах про базові дані, звітах з даними про нових учасників та річних звітах про рівень діяльності, повинні бути акредитовані відповідно до EN ISO 14065:2013, а їхня сфера повинна включати сферу 98 (Додаток I, AVR). Верифікація за сферою 98 може проводитися лише в секторах сфери (з 1 по 9 і 12), включених до сфери акредитації органів з верифікації.

Діяльність з верифікації в EU ETS є функцією технічного аудиту, більшою мірою пов'язаною з інформацією та аудитом даних, ніж з аудитом систем управління. Характер цієї роботи вимагає прозорих, незалежних гарантій на всіх етапах планування та реалізації задіяності у верифікації.

Структура цього документа відповідає нумерації пунктів EN ISO 14065:2013. Наявність пунктів без будь-якого додаткового тексту означає, що немає додаткових вимог чи вказівок для цих пунктів щодо того, що вже міститься в EN ISO 14065:2013 та інших відповідних документах, включаючи AVR, настанови Європейської комісії та IAF MD 6.

Вимоги в EN ISO 14065:2013 і AVR слід розуміти як застосовані, навіть якщо вони не повторюються в цьому документі.

2. Нормативні посилання

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Для цілей даного документа ЕА та його додатків повинні застосовуватися визначення Директиви EU ETS, AVR, FAR та MRR, а також застосовуються наступні визначення:

а) 'Директива EU ETS' означає Директиву 2003/87/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13 жовтня 2003 р., щодо заснування схеми торгівлі квотами на викиди парникових газів на

території ЄС та змінює Директиву Ради 96/61/ЄС, зі змінами, внесеними Директивою (EU) 2018/410 (18 березня 2018)

б) **‘EGD I’** Настанови із застосування AVR No. 1, розроблені Європейською Комісією

с) **‘Установка’** як визначено у Статті 3 е) Директиви 2003/87/ЄС

д) **‘KGN II(1-n)’** Методичні вказівки до AVR, розроблені Європейською Комісією

е) **‘Регламент щодо реєстру’** означає Регламент Європейської Комісії (ЄС) № 389/2013 від 2 травня 2013 року про формування Реєстру Союзу відповідно до Директиви № 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради, Рішень № 280/2004/ЄС та № 406/2009/ЄС Європейського Парламенту та Ради, що скасовує Регламенти Комісії (ЄС) № 920/2010 та № 1193/2011.

ф) **‘Верифікаційний звіт’** означає зовнішній верифікаційний звіт, який оператор має подати разом із річним звітом про викиди, звітом про базові дані або тонно-кілометри, як визначено у розділі 8.4-б.

г) **‘Орган з верифікації’** - це юридична особа або інша юридична одиниця, яка здійснює верифікаційну діяльність (Примітка: термін, який використовується в AVR – ‘верифікатор’)

h) **‘Валідований’** – термін, який вживається у пункті 3 Додатку V Директиви EU ETS. У цьому контексті вживається як «верифікований».

4. ПРИНЦИПИ

Жодних додаткових вимог або вказівок.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Організаційна структура органу з верифікації та його процедури із забезпечення якості повинні бути такими, що підтримують цілісність, незалежність та неупередженість органу з верифікації та його діяльність.

5.1 Юридичний статус

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

5.2 Юридичні та договірні питання

Верифікаційний звіт повинен видаватися виключно акредитованим органом з верифікації, який має договір з оператором або оператором повітряного судна.

5.3 Управління та зобов’язання керівництва

Орган з верифікації повинен ідентифікувати найвище керівництво (тобто, особу, групу осіб, раду), яке має загальні повноваження та відповідальність щодо обміну інформацією з органами з оцінки відповідності та національними органами з акредитації.

5.4 Неупередженість

5.4.1 Зобов'язання щодо неупередженості

Орган з верифікації повинен здійснювати свою діяльність неупереджено, бути незалежним та уникати неприйнятних випадків конфлікту інтересів відповідно до вимог Додатку А цього документа, а також вимог Статті 43 AVR.

5.4.2 Уникнення конфлікту інтересів

Випадок, коли орган з верифікації наймає персонал з верифікації, який, як відомо, надавав консультаційну, інженерну або будь-яку технічну підтримку організації, щодо якої відбувається оцінювання, повинен вважатися випадком значної загрози для неупередженості.

У випадку, коли орган з верифікації наймає персонал з верифікації, який у минулому надавав консультаційну або технічну підтримку клієнту, але не з питань тверджень щодо парникових газів, то верифікатор повинен бути в змозі продемонструвати шляхом проведення оцінки ризику неупередженості, а також шляхом запровадження відповідних механізмів контролю, які мінімізують ризик будь-якого конфлікту інтересів, те, що такий верифікатор може здійснювати верифікаційну діяльність для цього клієнта без негативного впливу на його неупередженість.

Логічне пояснення, обґрунтування та механізми контролю повинні бути повною мірою задокументовані окремо у кожному окремому випадку.

5.4.3 Механізм нагляду за неупередженістю

Найбільш поширеним шляхом забезпечення відповідності цій вимозі є наявність комітету. Якщо обирається інше рішення, необхідно обґрунтувати причини такого вибору.

У будь-якому випадку, незалежно від того, який механізм нагляду за неупередженістю було обрано, органу з верифікації слід забезпечити, щоб особи або програма з нагляду за неупередженістю:

- 1) були достатньо компетентними та неупередженими для здійснення нагляду за процедурами та діяльністю верифікатора, щоб гарантувати неупереджене функціонування;
- 2) були спроможними отримати доступ до необхідного обсягу інформації, який дозволить здійснювати такий нагляд;
- 3) були належним чином проінформованими про завдання;
- 4) чітко звітували щодо знахідок, виявлених під час нагляду.

5.5 Юридична відповідальність та фінансування

Орган з верифікації повинен продемонструвати інформацію включно з ризиками, пов'язаними з верифікаційною діяльністю в EU ETS, як презентовано та обговорено з постачальником страхових послуг, та на основі якої було визначено покриття відповідальності. Однак, національний орган з акредитації (НОА) не має вирішувати питання обсягу страхування або резервного фонду.

6 КОМПЕТЕНТНІСТЬ

6.1 Керівництво та персонал

Орган з верифікації повинен розробити критерії до компетентності з урахуванням необхідних знань та навичок для всього персоналу, який виконує функції, пов'язані із управлінням та здійсненням всієї діяльності з верифікації.

Для всього персоналу, задіяного у верифікаційній діяльності, орган з верифікації повинен визначити методи оцінки їх компетентності щодо розроблених критеріїв компетентності, а також повинен зберігати записи, що демонструють, яким чином особа довела компетентному оцінювачу свою відповідність критеріям.

Досвід, кваліфікація та навчання самі по собі не демонструють компетентність особи, однак надають потенційні шляхи для набуття компетентності та є корисними у якості попередніх вимог.

Перед визнанням компетентності аудиторів та головних аудиторів для EU ETS, орган з верифікації повинен залучити компетентного оцінювача для моніторингу на місці за діяльністю аудитора EU ETS та головного аудитора EU ETS.

Слід, щоб процес забезпечення компетентності враховував Методичні вказівки Європейської Комісії (KGN II.7) «Компетентність верифікаторів».

6.2 Компетентність персоналу

Орган з верифікації повинен бути здатним продемонструвати розуміння та технічну спроможність управління роботою з верифікації в EU ETS щодо групи діяльності, стосовно яких цей орган пропонує свої акредитовані послуги. Таким чином, вимоги до компетентності для розуміння та технічної спроможності включають можливість продемонструвати технічні знання вимог до верифікації, сфер, які перераховані у Додатку 1 до AVR, включно із будь-якими унікальними галузевими параметрами, методами випробувань, вимірjuвальними/моніторинговими аспектами, розрахунковими методиками та відповідними законодавчими вимогами, та ін.

Слід документувати обмеження, які впливають на компетентність особи, а отже, на її здатність виконувати завдання у повній мірі. Це може включати, наприклад, обмеження щодо сфери діяльності, а також, у випадку необхідності, будь-які додаткові заходи, такі як, підтримка з боку технічного експерта або застосування визначених проміжних етапів схвалення та ін.

Орган з верифікації через регулярні проміжки часу повинен здійснювати аналіз свого процесу із забезпечення компетентності для того, щоб впевнитись, що критерії продовжують задовольняти вимоги, а також для того, щоб при розробці критеріїв компетентності внести будь-які зміни або врахувати інші питання, які виникли під час здійснення процесу моніторингу.

6.2.1 Моніторинг діяльності

Увесь персонал, задіяний у верифікаційному процесі, повинен пройти моніторинг діяльності для підтвердження компетентності. Моніторинг повинен відбуватися щорічно. Орган з верифікації повинен запровадити засіб моніторингу, який найбільш відповідає завданням, які

виконуються, та ризику отримання незадовільних результатів, які впливатимуть на остаточний висновок з верифікації. Це повинно включати первинний моніторинг на місці для головних аудиторів, аудиторів та експертів EU ETS як частину процесу кваліфікації, посилення на Статтю 36 (6).

Моніторинг на місці повинен відбуватися щонайменше кожні 3 роки.

Компетентний оцінювач повинен мати принаймні таку ж компетентність, як і головний аудитор EU ETS, і добре знати процеси оцінки компетентності органів з верифікації.

Крім того, орган з верифікації повинен мати процес для постійного навчання, щоб забезпечити інформування головних аудиторів/аудиторів EU ETS, а також задіяного персоналу про зміни, запроваджені до стандартів, регламентів, відповідних настанов та інших законодавчих вимог (на рівні ЄС або на національному рівні), в міру необхідності.

6.3 Управління персоналом

6.3.1 Загальне положення

Орган з верифікації повинен зберігати достатню документацію, яка містить об'єктивні докази з відбору та управління групою.

У випадку, якщо група включає більше, ніж одного члена, то головний аудитор повинен забезпечити, щоб певні завдання були делеговані персоналу, компетентному для їх виконання.

6.3.2 Знання групи з валідації чи верифікації

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

6.3.3 Технічний досвід групи з валідації чи верифікації

Слід, щоб критерії органу з верифікації щодо компетентності з технічних питань відображали аспекти Керівництва Європейської Комісії, KGN II.7, а також, за необхідності, включали, щонайменше, знання наступних аспектів:

Для сфери 98 “Інша діяльність відповідно до Статті 10а Директиви 2003/87/ЄС”, AVR 2018/2067, Додаток 1.

Оскільки цей тип діяльності застосовується до випадків, які виникають у будь-якому з галузевих секторів із 1 по 9 та 12, органу з верифікації слід забезпечити те, щоб будь-яка група з верифікації, задіяна у такому завданні:

1) володіла всіма компетентностями, перерахованими для відповідної сфери (з 1 по 9 і 12), згідно зі статтями з 36 - 40 AVR (EU) 2018/2067;

2) могла продемонструвати глибокі знання FAR (EU) 2019/331, включаючи керівні документи щодо узгодженої методології безкоштовного розподілу квот для EU ETS після 2020 року для верифікації звітів про базові дані та звітів з даними про нових учасників

3) могла продемонструвати глибокі знання Імплементаційного регламенту (ЄС) 2019/1842 для верифікації річних звітів про рівень діяльності;

4) могла продемонструвати глибокі знання щодо цільової нормальної експлуатації установки, технічного обслуговування, загального виробничого циклу, інтенсивності викидів вхідних ресурсів і типового використання потужностей у відповідному секторі порівняно з інформацією, що стосується конкретного сектора;

5) могла оцінити чи є застосовані методи ефективності та зменшення викидів парникових газів сучасними.

6.3.4 Досвід аудиту інформації та даних групи з валідації чи верифікації

Слід, щоб критерії компетентності для аудиту даних та інформації відображали аспекти, згадані в Керівництві Європейської Комісії, KGN II.7

6.3.5 Рівень компетентності групи з валідації проекту щодо ПГ

Не застосовується

6.3.6 Рівень компетентності групи з верифікації проекту щодо ПГ

Не застосовується

6.3.7 Компетентність керівника групи з валідації чи верифікації

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

6.4 Залучення валідаторів чи верифікаторів за контрактом

Також застосовуються вимоги пункту 6.4. стандарту EN ISO 14065 для зовнішніх експертів.

6.5 Облік персоналу

Записи щодо персоналу повинні вказувати компетентність кожної особи для різних видів діяльності з верифікації, включно з групою видів діяльності, як зазначено в Додатку I до AVR.

6.6 Залучення зовнішніх виконавців

Акредитація на відповідність вимогам EN ISO 14065 щодо відповідної сфери верифікації, згідно з Додатком I AVR, надана національним органом з акредитації, який здійснює свою діяльність згідно з Регламентом ЄС/765/2008, є одним із засобів доведення відповідності вимогам, що стосуються незалежних доказів, які має бути надані органом, чії послуги залучаються на умовах залучення зовнішніх виконавців.

7 КОМУНІКАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ

7.1 Інформація, яку надають клієнту чи відповідальній стороні

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

7.2 Повідомлення про відповідальність перед клієнтом чи відповідальною стороною

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

7.3 Конфіденційність

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

7.4 Загальнодоступна інформація

Орган з верифікації повинен задокументувати, періодично оновлювати та оприлюднювати шляхом публікацій, електронних засобів, інших засобів або на запит наступну інформацію:

- 1) інформацію про акредитацію, згідно якої верифікатор провадить свою діяльність;
- 2) опис процесу верифікації, включно із правилами та процедурами видачі або відмови у видачі верифікаційного звіту;

7.5 Документування

Записи повинні зберігатися органом з верифікації, щонайменше протягом 10 років після завершення річного верифікаційного циклу. Ця норма також застосовуються до випадків, коли жодної подальшої верифікаційної діяльності не відбувалось.

8 ПРОЦЕС ВАЛІДАЦІЇ ЧИ ВЕРИФІКАЦІЇ

8.1 Загальна інформація

Орган з верифікації повинен здійснювати процес верифікації звіту про викиди, базові дані, нових учасників, річного звіту про рівень діяльності або тонно-кілометри у кожному випадку, коли звіт оператора установки або оператора повітряного судна має бути верифікованим органом з верифікації. Вибіркова перевірка груп установок або операторів повітряних суден не дозволяється, так як вибіркова перевірка не дозволить отримати достатньої кількості необхідних доказів, на основі яких буде видаватися верифікаційний звіт оператору установки або оператору повітряного судна.

Процес верифікації є циклічним процесом, який повинен включати всі етапи, зазначені у Розділі II AVR. Усі етапи процесу верифікації є взаємопов'язаними; знахідки під час процесу верифікації можуть означати, що верифікатор повинен скоригувати один або більше кроків у процесі верифікації.

8.2 Попередня домовленість

Оцінка можливих ризиків для органу з верифікації (бізнес-ризик)

Орган з верифікації, відповідно до вимог, повинен здійснити оцінку ризиків, пов'язаних із верифікатором, який виконує роботу. Така оцінка бізнес-ризиків повинна бути повністю задокументована. Слід, щоб оцінка демонструвала, що орган з верифікації усвідомив бізнес-ризиків, пов'язані із виконанням певного договору, а також те, що цей орган з верифікації розробив такий підхід до виконання роботи, щоб забезпечити відповідність обсягу верифікації та планування часу тим ризикам, які були виявлені. Такий підхід повинен бути задокументованим.

Необхідна інформація

Орган з верифікації повинен забезпечити, що оператор надав достатньо інформації, на основі якої можна було б здійснити підтвердження сфери та цілі верифікації відповідно до Статті 10 AVR.

Орган з верифікації повинен зберігати документальні докази процесів попередньої домовленості.

8.2.1 Неупередженість

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

8.2.2 Компетенція

Аналіз компетенції та підтвердження ресурсів повинні включати залучення незалежного технічного рецензента.

Записи повинні зберігатися з метою демонстрації того, що для кожного завдання з верифікації був проведений аналіз компетенції та була відібрана компетентна група з верифікації.

8.2.3 Договір

8.2.3.1 Перевірка цінової пропозиції

Слід, щоб перед поданням клієнту цінова пропозиція пройшла внутрішню перевірку та була затверджена компетентним персоналом.

8.2.3.2 Договірні умови для здійснення верифікації

Слід, щоб орган з верифікації чітко та прозоро визначив умови для здійснення верифікації.

Орган з верифікації повинен вимагати від клієнта розкриття усієї необхідної інформації та даних, які дозволять органу з верифікації здійснити верифікаційні заходи.

Орган з верифікації повинен зобов'язати клієнта дозволити національному органу з акредитації здійснювати спостереження за діяльністю з верифікації.

Орган з верифікації повинен зобов'язати клієнта, шляхом відображення у договорі на верифікацію, наступного:

- 1) здійснити всі організаційні заходи для проведення верифікації та оцінки на місці, включно із наданням документації для перевірки та доступу до відповідних ділянок, записів та персоналу з метою проведення верифікації та вирішення скарг;
- 2) гарантувати, що верифікаційний звіт або будь-яка його частина не буде використана для введення в оману; та
- 3) гарантувати розкриття всієї інформації та даних, необхідних для здійснення верифікації

8.2.4 Призначення керівника групи

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

8.3 Підготовчі заходи

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

8.3.1 Вибір групи з валідації чи верифікації

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

8.3.2 Обмін інформацією з клієнтом та відповідальною стороною

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

8.3.3 Планування

8.3.3.1 Розрахунок витрат часу

Орган з верифікації повинен визначити необхідну кількість часу для виконання кожного завдання з верифікації, щодо якого було надано цінову пропозицію, а також повинен обґрунтувати та задокументувати своє рішення. Розрахунок витрат часу повинен бути задокументованим у внутрішній документації органу з верифікації. Будь-яка зміна у кількості днів, яка виникає з процесу переговорів з оператором або оператором повітряного судна, повинна бути обґрунтованою та задокументованою. Будь-яка зміна у кількості днів, яка викликана знахідками за результатами стратегічного аналізу, аналізу ризиків або впровадження верифікаційного плану, повинна бути обґрунтованою та задокументованою.

У випадку, якщо установка застосовує альтернативну методику розрахунку викидів парникових газів, відповідно до Статті 22 MRR, верифікатор повинен також врахувати при проведенні розрахунку витрат часу те, що верифікація повинна включати щорічний оновлений аналіз невизначеності.

Детальніша інформація про визначення чинників розрахунку витрат часу знаходиться у Додатку D.

Слід, щоб верифікаційна діяльність була спланована таким чином, щоб гарантувати, що достатньо часу виділено для:

- 1) здійснення всіх заходів з верифікації;
- 2) надання змоги, за необхідності, оператору або оператору повітряного судна для вирішення питань, виявлених органом з верифікації;
- 3) підготовки та надання верифікаційного звіту оператором або оператором повітряного судна уповноваженому органу до 31 березня кожного року, або раніше, якщо це вимагається уповноваженим органом; та
- 4) підготовки та завершення внутрішньої верифікаційної документації, звітності та аналізу.

8.3.3.2 Стратегічний аналіз

Стратегічний аналіз створює для органу з верифікації основу для проведення аналізу ризиків та розробки плану верифікації.

Орган з верифікації повинен зобов'язати оператора або оператора повітряного судна надати інформацію, яка визначена у Статті 10(1) AVR, перед проведенням стратегічного аналізу.

Стратегічний аналіз повинен враховувати інформацію, визначену у Статті 11 AVR, а також наступні вхідні дані:

- 1) щодо системи контролю установки або повітряного судна, яка включає:

a. оцінку ризику, проведену оператором або оператором повітряного судна з метою виявлення невід'ємних ризиків та ризиків системи контролю операцій із обробки даних, які можуть призвести до викривлень у річних звітах про викиди, звітах про базові дані або звітах про тонно-кілометри, а також до невідповідностей у затвердженому плані моніторингу або плані з методології моніторингу, дозволу на викиди, якщо це застосовно, та невідповідність вимогам MRR або FAR;

b. заходи контролю, які зменшують виявлені ризики, включно із забезпеченням якості засобів вимірювальної техніки та інформаційних систем, внутрішнього аналізу поданих даних,

процесів, що віддаються на аутсорсинг, виправлень або коригувальних заходів, записів і документації.

2) щодо авіаційної галузі – наявність та цілісність додаткових процедур, які вимагаються відповідно до плану моніторингу та згідно з Додатком 1(2) MRR;

3) чи використовуються акредитовані або неакредитовані лабораторії для визначення конкретних факторів діяльності відповідно до Статті 30 MRR.

4) наявність контрольного середовища та/або системи управління навколишнім середовищем/системи аудиту відповідно до EN ISO 14001/EMAS, EN ISO 9001 або еквівалентної системи, яка охоплює відповідну систему управління та реєстрації даних щодо ПГ

5) організаційне середовище, включаючи структуру організації, яка керує експлуатаційними системами, системами технічного обслуговування та обліку даних, у межах яких отримують інформацію про викиди або тонно-кілометри;

6) порогове значення суттєвості, яке має бути застосованим;

7) наявність інформації з баз даних, включно із інформацією Євроконтролю, інших схожих організацій та самого оператора, а також необхідність здійснення візитів на місця для верифікації заходів із отримання та обробки інформації;

8) здійснення щорічного оновлення аналізу невизначеності для установок, які використовують альтернативну методику розрахунку викидів парникових газів, відповідно до Статті 22 MRR;

9) для річних звітів операторів повітряних суден, чи застосовується підхід для малих емітентів викидів відповідно до Статті 54 MRR.

Процес верифікації може продовжуватися лише у тому випадку, якщо орган з верифікації отримав та оцінив достатньо відповідної інформації, на основі якої буде проведений стратегічний аналіз.

8.3.3.2.1 Результати та документація стратегічного аналізу

При проведенні стратегічного аналізу слід врахувати всю вищезазначену інформацію та застосувати стандартні інструменти стратегічного аналізу, такі як оцінка сильних та слабких сторін із метою виявлення проблем та питань, що викликають занепокоєння.

Висновки стратегічного аналізу, включно із коментарями до вхідних даних, що зазначені вище, надають інформацію та є корисною основою для:

1) аналізу ризиків;

2) плану верифікації, який готується при завершенні аналізу ризиків;

3) результатів та висновків проведеної верифікації, що мають повідомлятися у верифікаційному звіті.

Результати стратегічного аналізу та інша інформація, отримана в процесі здійснення стратегічного аналізу, повинна відображатися органом з верифікації у внутрішній верифікаційній документації.

8.3.3.3 Аналіз ризиків

Орган з верифікації повинен здійснити аналіз ризиків відповідно до Статті 12 AVR та при цьому також слід врахувати положення Настанови Європейської Комісії, KGN II.2 «Аналіз ризиків, який здійснює орган з верифікації».

8.3.3.3.1 Результати та документація аналізу ризиків

Оцінка можливих ризиків повинна надати інформацію та основу для наступного:

- 1) плану верифікації, який готується при завершенні аналізу ризиків;
- 2) аналізу ризиків викривлень та невідповідностей, а також те, чи має цей ризик суттєвий вплив;
- 3) знахідок та висновків проведеної верифікації, що мають повідомлятися у верифікаційному звіті.

Результати аналізу ризиків та інша інформація, отримана в процесі здійснення аналізу ризиків повинна відображатися органом з верифікації у внутрішній верифікаційній документації.

Документація щодо стратегічного аналізу та аналізу ризиків може об'єднуватися.

8.3.3.4 План верифікації

На основі стратегічного аналізу та аналізу ризиків орган з верифікації повинен підготувати проект плану верифікації, який на додаток до вимог Статті 13 AVR має включати наступне:

- 1) оцінка того, чи правильно визначені межі установки або оператора повітряного судна (джерела викидів, потоки джерел і матеріальні потоки) і системи (оцінка ризику та процедури) у затвердженому плані моніторингу та/або плані методології моніторингу;
- 2) оцінка відповідності затвердженому плану моніторингу та/або плану методології моніторингу;
- 3) специфічні питання безперервного моніторингу викидів парникових газів, якщо це застосовно.

У Додатку В наведено фактори, що впливають на розробку плану верифікації. У наведених нижче параграфах описано два елементи плану верифікації.

8.3.3.5 Програма верифікації

Програма верифікації виконує функцію засобу моніторингу та документування прогресу здійснення верифікаційних заходів, а також сферу такої діяльності.

8.3.3.6 План вибіркової перевірки даних

План вибіркової перевірки даних є внутрішнім документом та частиною плану верифікації. Він включає опис того, що саме включатиме верифікація: підхід до здійснення вибіркової перевірки, а також дані, які мають бути перевірені, а також методи перевірки, які необхідно здійснити для оцінки того, чи дані звітів про викиди або звітів про тонно-кілометри, звіти про базові дані, звіти з даними про нових учасників або річні звіти про рівень діяльності не містять суттєвих викривлень. Розробка обґрунтованого та прийняттого підходу до здійснення вибіркової перевірки є ключовим при здійсненні стратегічного аналізу та аналізу ризиків.

Підхід до вибірки даних базується на вибірці різних зон та елементів в межах окремої установки, її підустановок або діяльності оператора повітряного судна відповідно до:

- 1) пріоритетності зон та даних ідентифікованих в рамках стратегічного аналізу та аналізу ризиків;
- 2) наборів даних та їх зв'язок із планом моніторингу або планом методології моніторингу;
- 3) ключових аспектів відповідності затвердженому плану моніторингу або плану методології моніторингу;
- 4) оптимізація обсягу та глибини вибірки для досягнення обґрунтованої впевненості;
- 5) додатково для діяльності операторів повітряних суден - можливі зміни у джерелах викидів ПГ протягом звітного періоду, наприклад, оренда повітряного судна, продаж або придбання нового судна.

Обґрунтована впевненість також визначає глибину деталізації, яку верифікатор включає до свого плану верифікації, щоб оцінити, чи звіт про викиди, базові дані та дані про рівень діяльності чи звіт про тонно-кілометри не містить суттєвих викривлень. Верифікатор використовує вибірку даних як частину детальної верифікації, і це повинно:

- 1) бути репрезентативно до сукупності всіх даних, включно із первинними джерелами інформації;
- 2) включати здійснення верифікатором горизонтальних та/або вертикальних перевірок;
- 3) враховувати режим здійснення вибіркового перевірок при аудитах попередніх років таким чином, щоб серія щорічних верифікаційних перевірок охопила усі потоки даних та матеріальні потоки або джерела викидів у процес тестування по суті; та
- 4) бути обґрунтовано та деталізовано у верифікаційному плані.

8.3.3.7 Відвідання установки та оцінка матеріальних потоків та джерел викидів

По відношенню до оператора повітряного судна перевірка повноти повинна включати використання даних про повітряні маршрути, такі як дані Євроконтролю. При цьому слід враховувати Настанову Європейської Комісії, GD III та пов'язану Експрес-настанову для малих емітентів викидів.

8.3.3.8 Документування плану верифікації

План верифікації, включно із змінами та обґрунтуваннями таких змін, повинен бути задокументованим у внутрішній верифікаційній документації та у подальшому повинен застосовуватись при здійсненні аналізу процесів.

8.4 Валідація чи верифікація

Орган з верифікації повинен здійснити наступні заходи на етапі проведення верифікаційної оцінки:

- 1) Аналіз процесів (основна частина верифікації);
- 2) Завершення верифікації та підготовка знахідок.

Верифікація даних про викиди ПГ та даних про тонно-кілометри не включає концепцію проведення постійних наглядових аудитів, які використовуються при сертифікації систем менеджменту.

Додаток С містить роз'яснення щодо верифікаційних зусиль, які виконуються одним і тим же органом з верифікації рік за роком, а також щодо балансу між простими і складними установками або діяльністю оператора повітряного судна. Необхідно зауважити, що цей Додаток не застосовується для вибіркової перевірки даних різних установок або операторів повітряних суден, а застосовується для здійснення вибіркової перевірки щодо діяльності та множини даних у межах однієї установки або оператора повітряного судна.

8.4.1 Аналіз процесів (основна частина верифікації)

Аналіз процесів повинен здійснюватися відповідно до Статей 14-20 AVR. При цьому слід враховувати Настанову Європейської Комісії, KGN II.3 «Аналіз процесів».

8.4.2 Відвідання установки

У випадку, якщо не було надано запиту щодо скасування відвідання установки, відповідно до Статей 31 та 32 AVR, необхідно здійснити верифікацію на місці для оцінки систем моніторингу, включно із засобами обліку, проведення інтерв'ю та для збору достатнього обсягу інформації й доказів відповідно до Статті 21 AVR. При цьому слід враховувати Настанову Європейської Комісії, KGN II.5 «Відвідання установки».

Оскільки всі оператори установок або повітряних суден зобов'язані подати звіти про викиди або тонно-кілометри, які пройшли верифікацію, до 31 березня наступного за звітним роком або раніше, якщо буде встановлена така вимога з боку уповноваженого органу, то органи з верифікації можуть розподілити верифікаційну роботу протягом року, що допоможе уникнути тиску при завершенні верифікації та підготовці верифікаційного звіту. Остаточна верифікація даних не може бути здійснена до дати, коли вся інформація є у наявності, якою, зазвичай, є період після січня наступного року. Однак, верифікацію даних можна розпочинати, як тільки буде наявна інформація. Стратегічний аналіз та аналіз ризиків є основою для планування верифікації та будуть відображені у верифікаційному плані.

Орган з верифікації може обрати одне з указанного:

- 1) окремо та заздалегідь оцінити, чи правильно впроваджено оператором установки або повітряного судна план моніторингу або план методології моніторингу та чи він актуальний, з наступною окремою верифікацією даних, це може включати оцінку даних за поточний рік з подальшою перевіркою після підготовки звіту про викиди або звіту про базові дані до кінця року; або
- 2) здійснити комбіновану верифікацію (одночасну верифікацію впровадження плану моніторингу або плану методології моніторингу та верифікацію даних); або
- 3) поєднання верифікації звіту про викиди, звіту про базові дані та/або річного звіту про діяльність одночасно.

Це рішення повинно прийматися на основі аналізу ризиків, при якому мають враховуватися результати минулорічної верифікації та актуальна інформація оператора установки або повітряного судна.

8.4.3 Інша верифікаційна діяльність

Орган з верифікації може здійснити вибірку перевірку окремих записів та даних про викиди під час певних режимів здійснення діяльності. Під час здійснення аналізу процесів органу з верифікації слід зібрати записи, які будуть частиною аудиторського сліду у вигляді об'єктивних доказів для підтвердження знахідок.

Для установок – допускається вибірка даних між записами окремих потоків джерел викидів та матеріальних потоків або в межах установки та затвердженого плану моніторингу або плану методології моніторингу. Усі інші підходи до вибірки не поширюються на сукупність даних, що охоплює декілька установок, дозволів EU ETS або ділянок. Окрема верифікація вимагається відповідно до кожного дозволу EU ETS та відповідного плану моніторингу або плану методології моніторингу.

Для операторів повітряних суден дозволяється здійснювати вибірку даних лише із записів щодо викидів або тонно-кілометрів кожного окремого джерела викидів ПГ у межах діяльності оператора повітряного судна та затвердженого плану моніторингу. Окрема верифікація вимагається відповідно до кожного плану моніторингу.

Вибіркова перевірка даних повинна здійснюватися відповідно до Статті 20 AVR. Слід також врахувати Настанову Європейської Комісії, KGN II.4 «Вибірка».

Додаток D надає роз'яснення того, що під час здійснення другого або наступного завдання з верифікації необхідно врахувати знахідки попередніх завдань, що надає можливість зменшити або збільшити рівень верифікаційних зусиль на перевірку окремих джерел або даних або системи.

Аналіз процесів та підтверджувальна робоча документація мають гарантувати, що були виявлені усі питання, які мають вплив на таке:

- 1) порогове значення суттєвості;
- 2) рішення про наявність викривлень та невідповідностей.

Будь-які виявлені викривлення або невідповідності повинні бути виправлені оператором. Ці питання повинні бути відображені у внутрішній верифікаційній документації відповідно до Статті 27 AVR. Якщо викривлення та невідповідності не були виправлені до видачі верифікаційного звіту, про це необхідно зазначити у верифікаційному звіті.

8.4.4 Процес верифікації відповідно до Сфери 98

У настановчому документі ЄС 4 «Перевірка звітів про базові дані FAR, річних даних про рівень діяльності та валідація планів методології моніторингу» (ЄС GD4) містяться рекомендації щодо верифікацій, пов'язаних із безкоштовним розподілом квот на основі нової методології для фази 4 EU ETS (2021- 2030 р.), включаючи:

- верифікацію звіту про базові дані NIMS;
- верифікацію даних про нових учасників;
- верифікацію даних про річну діяльність.

Орган з верифікації, який здійснює таку діяльність з верифікації, повинен бути акредитований за сферою 98 і за сферою (сферами) технічного сектору (секторів), пов'язаних з установкою. Процес верифікації від передконтрактної стадії до видання верифікаційного звіту відбувається

за тими самими кроками, що й верифікація річних звітів про викиди. Орган з верифікації повинен адаптувати процес верифікації до всіх додаткових та різних вимог до верифікацій, пов'язаних із безкоштовним розподілом квот, як зазначено в ЕС GD4.

8.4.5 Завершення верифікації та підготовка результатів верифікації

З метою оцінки того, чи відповідає верифікаційний ризик прийнятно низькому рівню, необхідному для надання обґрунтованої впевненості, органу з верифікації слід перевірити аналіз ризиків з метою підтвердження того, що розподіл верифікаційних зусиль є прийнятним, та зробити висновок щодо впливу верифікаційного ризику на прийняття рішення з верифікації.

Аналіз процесу вважається завершеним тоді, коли вся діяльність, зазначена у плані верифікації, була проведена та коли ефективність й адекватність здійснення коригувальних заходів або надходження нової інформації буде верифіковано.

При розробці власних висновків, орган з верифікації повинен відповідати вимогам пункту 11 Додатку V Директиви EU ETS та Статті 27 AVR. Необхідно також врахувати положення Настанови Європейської Комісії, KGN II.6 «Верифікаційний звіт».

8.4.5 Викривлення та невідповідності

Для більш детальної інформації щодо пояснень значень суттєвих викривлень та невідповідностей дивіться Додаток E та Настанови Європейської Комісії, EGD I, Розділ 3 та KGN II.3 «Аналіз процесів».

Під час звітування під час процесу верифікації, орган з верифікації повинен запропонувати та надати можливість оператору усунути виправні викривлення та невідповідності. Це слід зробити невідкладно, щоб органу з верифікації міг перевірити остаточні зміни до кінцевого строку подання звіту.

Викривлення та невідповідності, які були виправлені до моменту видачі верифікаційного звіту або найпізніше до дати подання звіту про викиди, звіту про базові дані, звіту з даними про нових учасників, річного звіту про рівень діяльності або звіту про тонно-кілометри повинні бути внесені та відображені у внутрішній верифікаційній документації.

Якщо викривлення або невідповідності не можуть бути виправленими або не були виправлені в останній, перед кінцевою датою подання звіту про викиди, звіту про базові дані, звіту з даними про нових учасників, річного звіту про рівень діяльності або звіту про тонно-кілометри, на основі якого видається верифікаційний звіт, то орган з верифікації повинен оцінити, чи є ці викривлення суттєвими або чи становлять вони невідповідність. Суттєві викривлення або невідповідності повинні призвести до висновку з верифікації у верифікаційному звіті про те, що звіт про викиди, звіт про базові дані, звіт з даними про нових учасників, річного звіту про рівень діяльності або звіту про тонно-кілометри не був верифікований як задовільний, дивись Статтю 27 (1)(b)-(e) AVR).

Примітка: якщо оператор не здійснив жодних заходів, то накладання будь-якої санкції є зоною відповідальності уповноваженого органу, а не верифікатора.

Верифікатору слід періодично інформувати оператора про прогрес у здійсненні верифікації, а також про можливі суттєві викривлення та невідповідності, які можуть призвести до формування висновку щодо незадовільної верифікації.

8.4.7 Звітність органу з верифікації

Після завершення процесу верифікації орган з верифікації повинен підготувати такі документи:

- внутрішню документацію з верифікації (згідно зі Статтею 26 AVR; Наставчий документ Європейської Комісії, EGD I AVR Пояснювальна настанова, додаток II); та
- верифікаційний звіт, підготовлений для оператора (згідно із Статтею 27 AVR та Наставчий документ Європейської Комісії, KGN II.6 «Верифікаційний звіт», а також формою, яка опублікована Європейською Комісією).

8.4.8 Верифікаційний звіт

Відповідно до Додатку V Директиви EU ETS та Статті 27 AVR, звіт про викиди, звіт про базові дані, звіт з даними про нових учасників, річного звіту про рівень діяльності або звіту про тонно-кілометри можуть бути верифіковані як задовільні, якщо у даних таких звітів не містяться суттєві викривлення.

8.5 Аналіз та видача висновку з валідації чи верифікації

8.5.1 Процес аналізу

Процес аналізу повинен забезпечувати чотири функції:

- 1) функцію аналізу (перевірки на наявність технічних помилок або упущень, а також погодження із висновком, що вимагає співставних технічних знань із знаннями головного аудитора EU ETS, який є відповідальним за остаточний верифікаційний звіт);
- 2) функцію фінальної перевірки сумлінного виконання органом з верифікації роботи та усвідомлення ним обов'язку забезпечення інтересів своїх клієнтів, що включає узгодженість сфери діяльності з верифікації з діяльністю оператора установки або повітряного судна, заходами контролю та вимогам обґрунтованої впевненості;
- 3) функцію фінальної перевірки для підтвердження того, що орган з верифікації здійснив верифікацію у відповідності з вимогами (Директиви EU ETS, AVR, MRR, FAR, національних регламентів, внутрішнім вимогам, вимог до акредитації); та
- 4) функцію редагування (для виправлення простих помилок, нумерації, типографічних помилок або упущень, забезпечення узгодженості між звітом про викиди, звітом про базові дані, звітом з даними про нових учасників, річного звіту про рівень діяльності, звіту про тонно-кілометри та верифікаційним звітом).

Слід, щоб процес аналізу, в першу чергу, був зосередженим на таких елементах верифікаційної діяльності:

- 1) призначення головного аудитора та/або групи EU ETS, включно із питаннями оцінки компетентності;
- 2) оцінка бізнес-ризиків, зокрема, щодо рішення про погодження на виконання завдання та обґрунтування розрахунку витрат часу;
- 3) стратегічний аналіз,
- 4) аналіз ризиків;
- 5) план верифікації, включаючи схему вибірки даних, де це доцільно, та її обґрунтування;
- 6) верифікаційне оцінювання (аналіз процесів), включно із внесенням змін до верифікаційних заходів;
- 7) заповнення внутрішньої верифікаційної документації та підготовка верифікаційного звіту із забезпеченням того, щоб у них були відображені, як знахідки, так і висновки;
- 8) будь-які питання, що виникли в органі з верифікації, зокрема ті, що унеможливають підготовку задовільного верифікаційного звіту;
- 9) виявлені можливості для вдосконалення та подальші дії за такими рекомендаціями;
- 10) викривлення та невідповідності, які були виправлені до дати подання звіту про викиди або тонно-кілометри (версія звіту, на основі якої видається верифікаційний звіт), мають бути відображені у внутрішній верифікаційній документації, та викривлення і невідповідності, які залишились невідкоригованими після дати подання звіту, мають бути відображені у верифікаційному звіті.
- 11) аналіз будь-яких невідкоригованих викривлень або невідповідностей, а також рішення про те, чи мають вони суттєвий вплив на звітні дані;
- 12) обґрунтування рішення про видачу верифікаційного звіту або висновку з верифікації щодо того, що звіт про викиди, звіт про тонно-кілометри, звіт про базові дані, звіт з даними про нових учасників або річний звіт про рівень діяльності або підтверджений як задовільний, або не верифікований з причин як зазначено у AVR, стаття 27.

8.5.2 Внесення даних про викиди у реєстр

Відповідно до статті 35 Регламенту про Реєстр, орган з верифікації може вносити та/або погоджувати відповідні дані, які вносяться до реєстру EU ETS як остаточні верифіковані відомості про викиди ПГ за певний період часу та стосовно відповідних видів діяльності. Вибір між внесенням та/або погодження відповідних даних залежить від рішення уповноваженого органу, яке також має бути відображено у національному законодавстві.

8.6 Документування

Інформація у внутрішній верифікаційній документації повинна містити обґрунтування судження органу з верифікації щодо рішення, чи має невідповідність або викривлення суттєвий вплив на звітні дані, а також підтвердження того, що верифікаційний процес був ефективно здійснений. Внутрішня верифікаційна документація повинна містити докази, на основі яких був підготовлений верифікаційний звіт, а також основу для коментарів оператору або оператору повітряного судна, пов'язаних із покращенням роботи оператора або оператора повітряного судна щодо моніторингу та звітування про викиди та тонно-кілометри. Опис мінімального змісту частини внутрішньої верифікаційної документації міститься у Додатку II Настановчого документу Європейської Комісії, EGD I, AVR «Пояснювальна інструкція».

8.7 Факти, виявлені після видачі висновку валідації чи верифікації

У випадку якщо верифікаційний звіт вимагає перегляду через факти, виявлені після проведення верифікації або на вимогу компетентного органу, орган з верифікації повинен впровадити процес з видачі переглянутого верифікаційного звіту.

9. АПЕЛЯЦІЇ

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

10. СКАРГИ

Скарги, отримані національним органом з акредитації щодо органу з верифікації, повинні розглядатися відповідно до статті 62 AVR.

11. СПЕЦІАЛЬНІ ВАЛІДАЦІЇ ЧИ ВЕРИФІКАЦІЇ

Додаткові вимоги або вказівки відсутні.

12. СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ

Система менеджменту повинна забезпечити виконання специфічних вимог AVR (див. також Додаток II AVR). При впровадженні, підтримці та вдосконаленні системи менеджменту слід врахувати настановчі документи Європейської Комісії.

Для загальних елементів системи менеджменту рівень впровадження, подібний до вимог EN ISO/IEC 17021-1, пункт 10.3, слід вважати достатнім.

Внутрішній аудит органу з верифікації слід проводити відповідно до рекомендацій EN ISO 19011. Орган з верифікації повинен встановити процедури для надання інформації, яка вимагається відповідно до статті 77 AVR, національному органу з акредитації, який акредитував орган з верифікації. Інформацію слід подавати за допомогою шаблонів, оприлюднених Європейською Комісією, див. Наставочний документ Європейської Комісії, KGN II.10 «Обмін інформацією».

Додаток А - НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ НОРМАТИВНИЙ)

Орган з верифікації повинен забезпечити відсутність впливу діяльності інших органів на конфіденційність, об'єктивність та неупередженість його верифікації. Орган з верифікації повинен уникати будь-якої ситуації, яка становить випадок конфлікту інтересів, пов'язаного з діяльністю будь-якого іншого органу. Він не повинен надавати будь-яких консультативних послуг або технічну підтримку, за якої фінансова залежність може завдати шкоди неупередженості верифікаційній діяльності.

Консультативні послуги або технічна підтримка та верифікація не повинні пропонуватися разом. Орган з надання консультативних послуг або технічної підтримки не повинен заявляти або натякати, що верифікація може бути простішою, менш трудомісткою, швидшою або менш коштовною, якщо послуги з верифікації будуть замовлені у певного органу з верифікації. Діяльність органу з верифікації не повинна пропонуватися разом із послугами організації, яка надає консультативну, інженерну або будь-яку технічну підтримку, пов'язану з ПГ.

Увесь персонал з верифікації, як внутрішній так і зовнішній, або комітети, які можуть впливати на верифікаційну діяльність, повинні діяти неупереджено та не повинні дозволяти комерційний, фінансовий або будь-який інший тиск на свою неупередженість. Орган з верифікації повинен мати офіційні правила та/або договірні умови, які забезпечують, що кожний член групи здійснює свою діяльність неупереджено. Орган з верифікації повинен використовувати цю інформацію для виявлення загрози неупередженості діям персоналу або організаціям, які наймають цей персонал.

Інформативний додаток В до EN ISO 14065:2013 вказує на потенційні ризики та гарантії неупередженості. У рамках EU ETS вони вважаються настановами з таким же статусом, як і настанова EA-6/03. Слово «може» («might»), як воно використовується в Додатку В, еквівалентно слову «слід» («should») у цій постанові.

ДОДАТОК В – ПЛАН З ВЕРИФІКАЦІЇ – ДЕТАЛІ (НОРМАТИВНИЙ)

Якщо це застосовно, нижчезазначені три чинники мають найбільший вплив на план верифікації:

Комп'ютерні інформаційні системи:

Якщо верифікація даних здійснюється безпосередньо у комп'ютерній інформаційній системі, то органу з верифікації необхідно врахувати таке:

- 1) невід'ємний ризик оператора з питань повноти, відповідності, надійності та точності звітних даних, пов'язаний із фактичними або потенціальними збоями у комп'ютерній інформаційній системі (наприклад, збої комп'ютерної системи, які призвели до неможливості збору даних від автоматичного обладнання з моніторингу під час дії такого збою системи).
- 2) можливі помилки у кодуванні або сценаріях програмного забезпечення, які можуть призвести до викривлень або суттєвих викривлень у звітних даних (тобто, механічне введення функції в електронну таблицю або фундаментальні помилки кодування вищого рівня, які призводять до неправильного агрегування даних або до неправильних коефіцієнтів викидів/конверсії).
- 3) фактичні помилки працівників, зроблені у комп'ютерних інформаційних системах (тобто, перезапис електронної таблиці із даними за минулий місяць електронною таблицею з даними за поточний місяць, без збереження резервної версії таблиці за минулий місяць).
- 4) у випадку, коли використовується індивідуальне (нестандартне) програмне забезпечення інформаційної системи, може виявитись необхідним залучити до групи з верифікації спеціаліста із знаннями інформаційних технологій/програмного забезпечення.
- 5) типове середовище інформаційного захисту, за якого відбуваються операції з даними. Якщо трапляються випадки порушення інформаційного захисту, це може призвести до помилок або підвищити ризик при сортуванні інформації, її передачі, обробці, аналізі, агрегуванні (деагрегуванні) та зберіганні даних. Збої у системі захисту інформації можуть також бути спричинені невідповідними процедурами резервування даних.
- 6) правильне використання розрахункових формул та контроль доступу, можливість відновити дані, постійне планування та захист у відношенні до інформаційних технологій.

Середовище контролю оператора установки або авіаційного оператора:

Органам з верифікації слід мати достатньо розуміння щодо середовища контролю та систем контролю для того, щоб оцінити обізнаність та дії керівників щодо внутрішніх заходів контролю та їх важливість при звітуванні про викиди або тонно-кілометри, а також важливості відповідності дозволу, якщо застосовано, та вимог плану моніторингу.

При плануванні верифікації органу з верифікації слід зробити відповідний запит керівництву для з'ясування таких моментів:

1) оцінка ризику оператора щодо властивих ризиків і ризиків контролю, викривлень у річному звіті про викиди, звіті про базові дані або звіті про тонно-кілометри та невідповідності затвердженому плану моніторингу або плану методології моніторингу та невідповідність MRR або FAR;

2) облік та управління внутрішніми системами контролю, а також іншими заходами з контролю відповідно до MRR та FAR, а також затвердженого плану моніторингу або плану методології моніторингу, які запровадив оператор установки або повітряного судна для вирішення питань, пов'язаних із такими невід'ємними ризиками або ризиками контролю;

3) розуміння керівництвом важливості запровадження та підтримання систем обліку та внутрішнього контролю, відповідно до MRR або FAR та затвердженого плану моніторингу або плану методології моніторингу для запобігання та виявлення помилок;

4) виявлення керівництвом будь-яких викривлень або невідповідностей.

Шляхом використання таких інструментів як запит, спостереження, інспектування та аналітичні процедури, разом із попереднім здобутим досвідом, верифікатор отримує достатнє розуміння особливостей середовища контролю оператора установки або повітряного судна для розроблення та впровадження плану верифікації. Орган з верифікації отримує розуміння наступних характеристик оператора установки або повітряного судна:

1. бізнес-структури;
2. робочих процесів;
3. політики та практик щодо персоналу;
4. передачі інформації;
5. комп'ютерних інформаційних систем.

Для того, щоб розробити та впровадити план верифікації, органу з верифікації слід отримати розуміння систем контролю оператора установки або повітряного судна та оцінити те, чи системи контролю та пов'язані заходи, описані у затвердженому плані моніторингу або плану методології моніторингу, були правильно впроваджені та функціонують належним чином, щодо потоків даних та генерації даних про викиди, базових даних, нових даних, що надходять, річних даних про діяльність або дані про тонно-кілометри.

Ані оператору установки, ані оператору повітряного судна, ані органу з верифікації не слід припускати, що адаптація та впровадження таких систем можуть самі по собі мінімізувати різні ризики, пов'язані з верифікацією EU ETS. Однак, якщо оператор установки або повітряного судна має систему управління навколишнім середовищем, таку як EN ISO 14001, EMAS або еквівалентну систему, це може спростити збір матеріалів для перевірки в рамках EU ETS, за умови, що система управління стосується всіх питань, пов'язаних з даними та інформацією системи ЄС СТВ. Адаптація та впровадження системи управління може допомогти покращити, а також формалізувати управління, впровадження і постійне вдосконалення діяльності, необхідної для підтримки дозволів EU ETS, MRR або FAR та інших допоміжних вимог EU ETS.

Орган з верифікації повинен перевірити процедури, необхідні для моніторингу та звітності про викиди парникових газів та коректне застосування цих процедур відповідно до затвердженого плану моніторингу у рамках діяльності оператора установки або повітряного судна. У частині

питань середовища контролю та систем контролю, план верифікації повинен охоплювати вимоги Статті 13 AVR.

Підтвердження вірності застосування затвердженого плану моніторингу:

Верифікатор повинен перевірити та підтвердити правильне впровадження затвердженого плану моніторингу та, де доречно, пов'язаного із ним дозволу EU ETS, включно із підтвердженням правильного застосування методики моніторингу.

Таким чином, при розробці плану верифікації, органу з верифікації слід включити:

- 1) електронні таблиці та методики розрахунку, задля впевненості у їх точності та зрозумілості, а також у їх відповідності методиці, визначеній у затвердженому плані моніторингу;
- 2) джерела зовнішньої інформації, такі як коефіцієнти викидів та окислення, задля впевненості у їх точності та правильності застосування;
- 3) типи засобів вимірювань, з яких отримуються відповідні дані, а також інформацію щодо:
 - a. їх наявності у затвердженому плані моніторингу;
 - b. їх відповідності вимогам (включно із невизначеністю), зазначеним у затвердженому плані моніторингу;
 - c. наявністю актуального статусу калібрування, який відповідає процедурам забезпечення якості оператора щодо своїх засобів вимірювальної техніки та інформаційних технологій (якщо застосовано). У випадку, якщо компоненти засобів вимірювальної техніки не можуть бути відкалібровані та альтернативні заходи контролю були затверджені уповноваженим органом та детально описані у плані моніторингу, то верифікатору слід також це перевірити;
- 4) точність та доречність застосування заходів із обробки даних, які застосовуються до первинних потоків інформації до моменту, коли вони переміщуються для тимчасового зберігання та до моменту їх опрацювання з метою підготовки звіту про викиди або тонно-кілометри;
- 5) будь-які зміни у режимах технічного нагляду за обладнанням та калібруванням, які можуть мати суттєвий вплив на звітні дані та звіти про викиди; відповідність таких змін затвердженому плану моніторингу;
- 6) документальні підтвердження юридичної та операційної структури і меж установки оператора або оператора повітряного судна, включно із питанням права власності, злиття та поглинання, залучення зовнішніх виконавців, вирішального управлінського контролю (в частині питань, пов'язаних з викидами парникових газів або їх видалення), а також договірні вимоги та спосіб їх зв'язку із затвердженим планом моніторингу, звітними даними та звітом про викиди парникових газів.

ДОДАТОК С – ОБСЯГ АУДИТОРСЬКИХ РОБІТ ПРИ ПОВТОРНІЙ ВЕРИФІКАЦІЇ (ІНФОРМАТИВНИЙ)

Чи застосовуються однакові заходи з верифікації для кожного оператора установки або оператора повітряного судна?

Кожний оператор установки або повітряного судна повинен здійснювати моніторинг викидів парникових газів на основі затвердженого плану моніторингу або плану методології моніторингу. Затверджений план моніторингу або плану методології моніторингу є унікальним для кожного оператора установки або повітряного судна та повинен, де застосовно, змінюватись кожен раз таким чином, щоб відображати зміни в обставинах, які наведені у статті 14 MRR або статті 9 FAR.

З метою забезпечення того, щоб до операторів відносно простих установок або повітряних суден не застосовувались надмірно ретельні верифікаційні плани, було розроблено два положення цього документу:

1) орган з верифікації повинен перевірити застосування затвердженого плану моніторингу або плану методології моніторингу при підготовці звіту про викиди, звіту про базові дані або тонно-кілометри. Оператори відносно простих установок або повітряних суден матимуть простіший план моніторингу або план методології моніторингу у порівнянні із операторами складних установок або повітряних суден, що спрощує процес верифікації.

2) орган з верифікації повинен розробити план верифікації для кожного оператора установки або повітряного судна. План верифікації готується на основі результатів стратегічного аналізу та аналізу ризиків. Таким чином, процес верифікації бере до уваги особливості умов оператора установки або повітряного судна та буде здійснюватися найбільш ефективним і результативним шляхом.

Чи застосовується однакова діяльність з верифікації протягом декількох років?

Процес верифікації одного оператора установки або повітряного судна буде змінюватися з року в рік у залежності від наступних чинників:

- 1) змін у затвердженому плані моніторингу або плані методології моніторингу;
- 2) змін на установці оператора або оператора повітряного судна, пов'язаних із джерелами викидів, матеріальними потоками та системою обробки даних. Ці зміни також включають зміни у персоналі;
- 3) посилення або послаблення системи обробки даних та інших заходів контролю, які мають бути впровадженні відповідно до статей 57 та 58 MRR або статей 8 та 11 FAR.
- 4) знахідок попередніх років.

Для уникнення дублювання робіт між різними роками у цьому документі були запровадженні такі положення. Ці положення застосовуються лише у випадках, коли один й той же орган з верифікації здійснює верифікаційну оцінку одного й того ж оператора установки або оператора повітряного судна в межах одного Торгового Періоду:

1) як для стратегічного аналізу, так і для аналізу ризиків, увагу в наступних роках слід звертати на зміни та розробки. Фокус уваги має враховувати зміни та їх вплив. Можливо, знадобиться провести повторний повний стратегічний аналіз та аналіз ризиків, якщо накопичиться значна кількість змін. Органу з верифікації слід оцінити та обґрунтувати, чи доречними залишається стратегічний аналіз та аналіз ризиків із минулого року або до них необхідно внести зміни через нові обставини.

2) орган з верифікації має розробляти план верифікації кожного року. Цей план верифікації має бути побудований на основі переглянутого та зміненого стратегічного аналізу та аналізу ризиків. Таким чином процес верифікації буде враховувати особливості оператора установки або повітряного судна та буде здійснюватися найбільш ефективним і результативним шляхом.

3) орган з верифікації має врахувати документовані докази та процеси, які стосуються такого:

a. посилення системи обробки даних та діяльності з контролю, які мають бути впроваджені відповідно до Статей 57 та 58 MRR або статті 11 FAR;

b. стверджувальні докази, що жодних змін не відбулось.

Ці заходи можуть призвести до зменшення обсягу вибірки, тому їх обґрунтування необхідно чітко задокументувати для цілей внутрішнього та зовнішнього аналізу.

Що трапляється, якщо верифікація здійснюється новим органом з верифікації/зміна органу з верифікації)?

У випадках, коли угода на проведення верифікації укладається з іншим органом з верифікації під час дії одного Торгового Періоду, тоді вищезазначені положення не застосовуються. Новий орган з верифікації повинен здійснити верифікацію так, якби це була перша верифікація.

ДОДАТОК D – ФАКТОРИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ВРАХОВУВАТИ ПРИ РОЗРАХУНКУ ВИТРАТ ЧАСУ ТА ВИБІРКИ ДАНИХ (НОРМАТИВНИЙ)

Орган з верифікації повинен враховувати такі чинники щодо розподілу часу для завдань з верифікації на додаток до AVR, ст. 9. Щонайменше, ці ж фактори повинні застосовуватися при визначенні обсягу вибірки даних.

Як мінімум, необхідно врахувати наступні фактори:

- 1) складність діяльності оператора установки або повітряного судна;
- 2) затверджений план моніторингу або плану методології та рівень його складності;
- 3) типи та кількість джерел викидів ПГ, а також матеріальних потоків;
- 4) кількість параметрів даних;
- 5) розмір загальної сукупності даних та кількість даних, що підлягають перевірці, включаючи дані, які не були оброблені для використання (і повернення до таких даних);
- 6) точність процедур із обробки та зберігання даних, чинність графіку відбору проб, а також інформацію про те, чи відсутні дані про викиди через збої або несправності обладнання;
- 7) система обліку та її складність;
- 8) точність та повноту заходів із отримання та обробки даних;
- 9) надійність заходів із контролю як частини системи контролю, що має запобігати невід'ємним ризикам та ризикам контролю, які були виявлені при здійсненні оператором оцінки ризиків;
- 10) обсяг вибірки з урахуванням суттєвості, обґрунтованої впевненості, невід'ємних ризиків, ризиків контролю та ризиків виявлення;
- 11) компетентність персоналу органу з верифікації та спосіб, яким ця компетентність буде застосована під час завдання з верифікації;
- 12) прозорість заходів із контролю та кількість етапів, в яких задіяна механічна обробка даних;
- 13) організаційна культура у відношенні до управління та дотримання внутрішніх процедур та внесення до них змін;
- 14) мова здійснення верифікації та необхідність залучення перекладача;
- 15) валідація комп'ютерних інтерфейсів та систем, які пов'язані з даними;
- 16) зберігання записів;
- 17) внутрішній аналіз та валідація даних (горизонтальні та вертикальні перевірки);

18) визначення розрахункових коефіцієнтів (коефіцієнтів викидів, нижчої теплотворної здатності, коефіцієнтів окислення та ін.) самостійно оператором або третіми сторонами (постачальниками, зовнішніми акредитованими/не акредитованими лабораторіями), або застосування коефіцієнтів за замовчуванням.

Для установок необхідно врахувати наступні додаткові фактори:

- 1) застосування розрахункових чи вимірювальних методик (або їх комбінація) для визначення обсягів викидів ПГ та/або матеріальних потоків;
- 2) всі типи та кількість джерел викидів та/або матеріальних потоків, для яких застосовується методика безперервного вимірювання;
- 3) спосіб визначення кількості вихідного потоку (шляхом розрахунку зміни запасів або безпосередньо засобами вимірювальної техніки), здійснення оператором вимірювання або використання даних постачальника;
- 4) якщо установка застосовує резервний підхід, оцінка щорічного оновлення аналізу невизначеності, яка є частиною верифікації відповідно до MRR, стаття 22;
- 5) методи, за якими безперервно вимірюються обсяги викидів, пов'язані із EU ETS, якщо застосовно, включно зі стандартами, які використовуються, принципами вимірювання та параметрами, що використовуються;
- 6) застосування EN 14181 та інших вимог до калібрування при здійсненні безперервного вимірювання.

Для авіації необхідно врахувати такі фактори:

1. повне охоплення всіх джерел викидів ПГ;
2. наявність в оператора повітряного судна відсутності даних;
3. повнота даних про здійснені польоти, викиди та тонно-кілометри;
4. складність даних для маси та балансу;
5. складність даних щодо споживання пального та його придбання;
6. наявність зовнішніх джерел інформації для підтвердження вищезазначеного.

ДОДАТОК Е – ВИКРИВЛЕННЯ ТА НЕВІДПОВІДНОСТІ (ІНФОРМАТИВНИЙ)

Викривлення та невідповідності

Поняття викривлення відноситься до будь-якої інформації, яку оператор зобов'язаний надати у річному звіті про викиди або тонно-кілометри.

Оскільки невідповідності можуть мати вплив на підсумкові цифри звітів, то невідповідності можуть збігатися із викривленнями, незалежно від того, чи мають вони суттєвий вплив. Невідповідність не залежить від порогових значень суттєвості.

Викривлення вважається суттєвим, якщо, принаймні, порогові значення суттєвості, визначені у статті 27 AVR, були перевищені.

Суттєві викривлення залежать не лише від порогових значень суттєвості. У певних випадках, викривлення, які не перевищують порогові значення, можуть вважатися суттєвими, оскільки вони можуть мати вплив на рішення уповноваженого органу. У випадках, коли ці викривлення призводять до систематичної недооцінки викидів парникових газів або завищення даних про тонно-кілометри, то навіть такі малі помилки можуть вважатися суттєвими. Якщо оператор установки або повітряного судна відмовляється виправити виявлені помилки, які є можливість виправити, орган з верифікації повинен надати верифікаційний висновок про те, що звіт про викиди, звіт про базові дані, звіт про нових учасників, звіт про річну діяльність або звіт про тонно-кілометри не верифіковано як задовільний, див. AVR, стаття 27.

Оцінка того, чи становить викривлення або невідповідність суттєвий вплив, залежить від обставин. Доволі складно заздалегідь визначити, що становить невідповідність, яка призведе до виникнення суттєвих викривлень та впливу на звітні дані.

Залежно від обставин, невідповідністю може вважатися таке:

- 1) неправильне калібрування/або неспроможність здійснити калібрування або технічний нагляд, що може чинити вплив на дані про викиди;
- 2) неспроможність здійснити виправлення та застосувати коригувальні заходи коли обладнання несправно функціонує;
- 3) відсутність підготовки щорічного оновленого аналізу невизначеності у відношенні до альтернативних методик розрахунку;
- 4) неспроможність встановити відповідні засоби вимірювальної техніки вчасно;
- 5) неспроможність застосовувати вірні розрахункові формули;
- 6) неспроможність включити усі джерела викидів, матеріальні потоки та польоти;
- 7) неспроможність використовувати акредитовану лабораторію, як того вимагає затверджений план моніторингу;
- 8) нерепрезентативна вибірка для проведення аналізів.

Чинники, які допоможуть визначити, чи має викривлення або невідповідність суттєвий вплив:

- 1) викривлення перевищує порогове значення суттєвості;
- 2) сума всіх викривлень перевищує порогове значення суттєвості;
- 3) ймовірність виправлення невідповідності або викривлення. Якщо невідповідність та викривлення не можуть бути виправлені у стислі строки або не можуть бути виправлені взагалі, то орган з верифікації може вважати ці випадки як невідповідність або суттєве викривлення, особливо якщо вони чинять вплив на звіт про викиди, базові дані або тонно-кілометри;
- 4) можливість повторення таких випадків із впливом на звіт про викиди, звіт про базові дані, звіт про нових учасників, річний звіт про діяльність або дані про тонно-кілометри;
- 5) тривалість факту викривлення або невідповідності, наприклад, невідповідність у процедурах забезпечення якості або процедурах контролю не виправлялась оператором декілька років, і тому збільшилась до розмірів невідповідності або викривлення, які не є прийнятними для органу з верифікації, оскільки вони можуть мати вплив на звіт про викиди, звіт про базові дані, звіт про нових учасників, річний звіт про діяльність або дані про тонно-кілометри.

Обов'язки органу з верифікації при виявленні невідповідностей та викривлень

При здійсненні верифікації звіту про викиди або тонно-кілометри, орган з верифікації має взяти затверджений план моніторингу за основу та перевірити, чи існують факти, які порушують такий план моніторингу.

Однак, основним завданням органу з верифікації є перевірка правильності даних у звітах про викиди, базові дані, звіти про нового учасника, рівень діяльності чи тонно-кілометри. Це впливає зі статті 7 AVR, згідно з якою мета верифікації полягає в тому, щоб переконатися, що дані про викиди або діяльність були промоніторені відповідно до MRR або FAR і що надійні та точні дані повідомлятимуться відповідно до статті 14(3) Директиви EU ETS.

Відповідно до AVR, у відношенні до викривлень та невідповідностей орган з верифікації має наступні обов'язки:

- 1) орган з верифікації повинен перевірити те, чи були отримані звітні дані згідно із вимогами дозволу СТВ ЄС (де застосовно), а також вимогами затвердженого плану моніторингу. Упущення, хибні тлумачення та помилки у звітах мають розглядатися як викривлення. У випадках, коли орган з верифікації виявив будь-який факт невідповідності із MRR, це повинно бути відображено у звіті;
- 2) орган з верифікації повинен визначити викривлення та невідповідності шляхом оцінки того, чи було впроваджено план моніторингу або план методології моніторингу для підтримки визначення невідповідностей, а також перевірити, чи план моніторингу або план методології моніторингу актуальні. Такими випадками може вважатися:
 - a. відсутність запровадження процедур щодо окремих заходів контролю (наприклад, процедури аутсорсингу);

b. відсутність калібрування засобів вимірювальної техніки.

3) Орган з верифікації повинен виявити факт або бездіяльність, які порушують положення затвердженого плану моніторингу або план методології моніторингу та визначити їх як невідповідність незалежно від того, чи мають вони суттєвий вплив. Такими випадками може вважатися:

a. методологія моніторингу, яку використовує оператор, не відповідає затвердженій методології моніторингу, викладеній у плані моніторингу або плані методології моніторингу;

b. неправильне впровадження окремих заходів із контролю.

4. Якщо орган з верифікації виявить ситуацію, яка не відповідає MRR або FAR і яка не була описана в затвердженому плані моніторингу або плані методології моніторингу, оператор повинен бути проінформований і йому рекомендовано привести цю ситуацію у відповідність до MRR або FAR. Це може бути зроблено шляхом надання рекомендації оператору звернутися до компетентного органу та отримання інформації, на підставі якої оператор може вжити заходів для покращення моніторингу та звітності щодо викидів, звіту про базові дані, звіту про нових учасників, річного звіту про діяльність або даних про тонно-кілометри в майбутньому. Будь-який факт невідповідності вимогам MRR або FAR, виявлений органом з верифікації, має бути відображеним у верифікаційному звіті. Окрім того, орган з верифікації зобов'язаний надати рекомендації з удосконалення, якщо орган з верифікації виявив можливі шляхи для вдосконалення відповідно до Статті 30 AVR. Прикладами таких рекомендацій можуть бути:

a. оновлення плану моніторингу внаслідок можливого покращення до затвердженого рівня;

b. збільшення періодичності калібрування засобів вимірювальної техніки.

ДОДАТОК F – ПІДХІД ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОКРИТТЯ СФЕРИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА АНАЛІЗУ СПРАВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ОРГАНІВ З ВЕРИФІКАЦІЇ EU ETS (НОРМАТИВНИЙ)

Вступ

Метою цього додатку є підтримка узгодженого та послідовного підходу між національними органами з акредитації до вибору верифікацій для спостереження та аналізу справ протягом усього циклу акредитації.

Такий підхід базується на AVR ст. 48, 50 і 51 та EN ISO/IEC 17011:2017, пункти 7.4, 7.6, 7.9 і 7.10.

Визначення

Цикл акредитації:

Відповідно до пункту 7.9.1 стандарту EN ISO/IEC 17011:2017, цикл акредитації повинен розпочинатися з або після дати прийняття рішення про надання первинної акредитації чи рішення після повторної оцінки та не повинен тривати більше п'яти років. (Примітка: відповідно до статті 50 AVR, НОА повинен проводити щорічний нагляд за кожним верифікатором, якому він видав атестат про акредитацію.)

Кластер:

Комбінація груп діяльності (див. AVR, Додаток I), які мають подібні вимоги до компетентності. Кластери описано далі в розділі «Кластеризація сфери акредитації».

Оцінка компетентності:

Діяльність, яку здійснює НОА у приміщеннях органів з верифікації (або дистанційно, якщо це доцільно), де перевіряється та оцінюється компетентність, напр. шляхом аналізу записів оцінки компетентності або опитування залученого персоналу.

Аналіз справ:

Діяльність, що виконується НОА у приміщеннях органів з верифікації (або дистанційно, якщо це необхідно), де переглядаються та оцінюються записи та документи, пов'язані з конкретною діяльністю з верифікації, включаючи записи про компетентність головного аудитора, аудитора, експерта або незалежного рецензента. Аналіз справ має включати повний огляд усієї внутрішньої документації.

Спостереження:

Діяльність, яку здійснює НОА для спостереження - без втручання - за верифікатором, який виконує верифікацію звітів про викиди, звітів про базові дані, звітів про нових учасників, річних звітів про діяльність та/або звітів про тонно-кілометри на місці розташування оператора. Спостереження може включати інші види діяльності, що виконуються в приміщеннях органу з верифікації, наприклад опитування персоналу з метою пояснення, як була виконана верифікація та аналіз файлів з верифікації.

Загальні положення

Національний орган з акредитації встановлює процедури щодо того, як забезпечити охоплення груп діяльності в сфері акредитації шляхом спостереження та аналізу файлів. Спостереження повинно включати продуктивність і компетентність репрезентативної кількості персоналу

органу з верифікації. З цією метою НОА повинно розробити програму оцінки для кожного нового заявника та кожного акредитованого органу з верифікації.

Програма оцінки повинна ґрунтуватися на оцінці ризику відповідно до пункту 7.9.3 стандарту EN ISO/IEC 17011 і охоплювати принаймні одне спостереження у кожному визначеному кластері (див. розділ «Кластеризація сфери акредитації») у сфері акредитації органів з верифікації в межах одного циклу акредитації. Відбір і аналіз файлів з верифікації повинні доповнювати спостереження, щоб забезпечити охоплення всіх груп діяльності в межах сфери та циклу акредитації. НОА може розширити або інтенсифікувати спостереження та/або аналіз файлів вище визначеного кластера, коли верифікаційна діяльність в межах однієї або кількох груп діяльності має високу релевантність щодо складності, компетентності та/або масштабу/обсягу викидів.

Якщо цей принцип не дотримується, НОА повинен обґрунтувати та задокументувати своє рішення.

Спостереження може знадобитися в другій половині звітного року, оскільки деякі об'єкти мають особливі обмеження доступу, наприклад, поза берегом або через розмір і складність установки (див. також 8.4.2).

Програма оцінки – критерії для спостереження і аналізу файлів

Програма оцінки повинна бути підготовлена для кожного органу з верифікації, щоб забезпечити спостереження та аналіз файлів репрезентативної вибірки сфери акредитації та персоналу органу з верифікації.

Під час розробки програми оцінки слід враховувати щонайменше наступне:

- Досвід органу верифікації в EU ETS;
- Зрілість системи управління органу з верифікації;
- Групи діяльності, що входять до сфери акредитації;
- Кількість офісів/ділянок органу з верифікації;
- Кількість установок/операторів повітряних суден, які підлягають верифікації (кількість клієнтів/верифікованих звітів);
- Кількість головних аудиторів, аудиторів, рецензентів, експертів органу з верифікації;
- Рівень діяльності з верифікації в інших державах-членах;
- Складність і масштаб викидів установки/операторів повітряних суден (комбінація клієнтів, наприклад, малі, середні або великі джерела викидів, а також декілька джерел викидів; великий або малий фізичний майданчик);
- Використання оператором методології вимірювання – CEMS;
- Відгук від компетентного органу.

Первинна оцінка

Для первинної оцінки НОА повинен виконати принаймні одне спостереження у кожному визначеному кластері та аналіз файлів у кожній групі діяльності в сфері, щодо якої подано заявку до надання акредитації. Якщо ці умови не можуть бути виконані для кожної групи діяльності, на яку подано заявку, напр. оскільки орган з верифікації ще не має клієнтів, НОА

може прийняти рішення про надання акредитації після оцінки в офісі, без відповідного спостереження і аналізу файлів, але включаючи оцінку компетентності, за таких додаткових умов:

- Орган з верифікації зобов'язаний повідомляти НОА про всі дії з верифікації з достатнім інформуванням, щоб НОА мав змогу спостерігати за першою (або однією з перших) дій з верифікації з боку органу з верифікації для кожного кластера та виконати аналіз файлів для іншої групи діяльності, на яку подано заявку,

- невідповідності, виявлені під час першого спостереження, можуть бути причиною для НОА ініціювати призупинення або скасування акредитації.

Верифікація звітів про базові дані, звітів про нових учасників і річних звітів про діяльність потребує акредитації, включаючи спостереження в групі діяльності 98.

Нагляд

Спостереження під час циклу акредитації повинні охоплювати принаймні кластери, включені до сфери акредитації. Кількість і призначення спостережень має ґрунтуватися на програмі оцінки.

Під час оцінки в офісі в приміщеннях органу з верифікації НОА повинен виконати принаймні один аналіз файлів для кожної групи діяльності, охопленої сферою акредитації протягом усього циклу акредитації.

Принаймні один аналіз файлів повинен проводитися щорічно для групи діяльності 1a або 1b, якщо вона є частиною сфери акредитації.

Якщо застосовно, установки, що використовують CEMS, повинні бути включені до програми спостережень принаймні один раз за цикл акредитації.

Повторна оцінка

Під час повторної оцінки повинно бути підтверджено, що за усіма кластерами в межах акредитованої сфери були проведені спостереження, а всі групи діяльності були оцінені шляхом аналізу файлів за цикл акредитації.

Принаймні одне спостереження повинно бути виконано в одній із технічних груп діяльності 1-12. Визначення кількості та типу спостережень на місці для повторної оцінки повинно базуватися на результатах спостережень за діяльністю у циклі акредитації та факторах, які слід враховувати під час планування та вибору файлів для аналізу та спостереження – див. вище.

Планування повторної оцінки повинно враховувати вимоги AVR ст. 51 (2).

Розширення сфери акредитації

Поруч з іншими регулярними темами оцінки, для кожного розширення сфери акредитації на нову групу діяльності компетентність органу з верифікації повинна бути задокументована, а НОА повинен виконати принаймні один аналіз файлів. Якщо розширення сфери акредитації є частиною нового кластера, повинно бути проведене спостереження.

Якщо спостереження або аналіз файлів неможливі, положення розділу «Первинна оцінка» застосовуються подібним чином.

Більше жодної діяльності в сфері акредитації

Верифікатори повинні мати змогу продемонструвати компетентність для всіх груп діяльності, включених до сфери їхньої акредитації. У випадку, якщо верифікація не була проведена в одній групі діяльності, НОА повинен прийняти рішення про призупинення, скасування або ненадання такої групи діяльності пізніше під час діяльності з повторного оцінювання, якщо верифікатор не зможе продемонструвати постійну застосовну компетентність еквівалентним способом (наприклад, через відповідну акредитацію з подібною сферою).

Кластери груп діяльності (AVR Додаток I)

Кластери для груп діяльності та підгруп, які використовуються для вибору спостережень і аналізу справ

Кластер	Групи діяльності	Сфера акредитації/під-групи
A	1a, 1b, 7	<ul style="list-style-type: none"> - Спалювання палива в установках, де використовується лише комерційне стандартне паливо, як визначено в (ЄС) № 2018/2066, або де використовується природний газ в установках категорії А або В. - Спалювання палива в установках, без обмежень - Виробництво целюлози з деревини або інших волокнистих матеріалів - Виробництво паперу або картону
B	6	<ul style="list-style-type: none"> - Виробництво цементного клінкеру - Виробництво вапна або випал доломіту чи магнезиту - Виробництво скла, в тому числі скловолкна - Виготовлення керамічних виробів методом випалу - Виробництво мінерально-ватного утеплювача - Сушіння або кальцинування гіпсу або виробництво гіпсокартонних плит та інших виробів з гіпсу
C	2, 8	<ul style="list-style-type: none"> - Переробка нафтопродуктів - Виробництво технічного вуглецю - Виробництво аміаку - Виробництво масових органічних хімікатів шляхом крекінгу, риформінгу, часткового чи повного окислення чи подібних процесів - Виробництво водню (H₂) і синтез-газу шляхом риформінгу або часткового окислення - Виробництво кальцинованої соди (Na₂CO₃) і бікарбонату натрію (NaHCO₃)
D	3,4,5	<ul style="list-style-type: none"> - Виробництво коксу - Випалювання або спікання металеві руди (включаючи сульфідну руду), включаючи гранулювання - Виробництво чавуну або сталі (первинне або вторинне плавлення), включаючи безперервне лиття - Виробництво або обробка чорних металів (включаючи феросплави) - Виробництво вторинного алюмінію - Виробництво або обробка кольорових металів, у тому числі виробництво сплавів - Виробництво первинного алюмінію (викиди CO₂ і PFC)
E	9	<ul style="list-style-type: none"> - Виробництво азотної кислоти (викиди CO₂ і N₂O) - Виробництво адипінової кислоти (викиди CO₂ і N₂O) - Виробництво гліоксалу та гліоксилової кислоти (викиди CO₂ та N₂O)

F	10, 11	<ul style="list-style-type: none"> - Уловлювання парникових газів з установок, які підпадають під дію Директиви 2003/87/ЄС, з метою транспортування та геологічного зберігання в місці зберігання, дозволеному відповідно до Директива 2009/31/ЄС - Транспортування парникових газів трубопроводами для геологічного зберігання в місці зберігання, дозволеному Директивою 2009/31/ЄС - Геологічне зберігання парникових газів у місці зберігання, дозволеному згідно з Директивою 2009/31/ЄС
G	12	Авіаційна діяльність (дані про викиди та тонно-кілометри)
H	98	Інші види діяльності відповідно до статті 10а Директиви 2003/87/ЄС
I	99	Інші види діяльності, включені державою-членом відповідно до статті 24 Директиви 2003/87/ЄС, що має бути детально зазначено в атестаті про акредитацію (Спостереження або аналіз справ вирішується в кожному конкретному випадку)

Додаток G – ПОСИЛАННЯ (ІНФОРМАТИВНИЙ)

EN ISO 14065:2013 (ISO 14065:2013)

Greenhouse gases - Requirements for greenhouse gas validation and Verification Bodies for use in accreditation or other forms of recognition

ISO 14066:2011 Greenhouse gases – Competence requirements for greenhouse gas validation teams and verification teams I

IAF MD 6:2014 IAF Mandatory Document for the application of ISO 14065:2013

EN ISO/IEC 17021-1:2015 – Conformity assessment – Requirements for bodies providing audit and certification of management systems

EN ISO 9001:2015 Quality management systems — Requirements (ISO 9001:2015)

EN ISO 14001:2015 Environmental management systems — Requirements with guidance for use (ISO 14001:2015)

REGULATION (EC) No 1221/2009 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 November 2009 allowing voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS)

EN ISO 19011:2011 Guidelines for quality and/or environmental management systems auditing (ISO 19011:2011)

EN 14181:2014 Stationary source emissions. Quality assurance of automated measuring systems

ISO 14956:2002 Air quality -- Evaluation of the suitability of a measurement procedure by comparison with a required measurement uncertainty

EN ISO/IEC 17011:2017 Conformity assessment – requirements for National Accreditation Bodies accrediting conformity assessment bodies

AVR - European Commission implemented Regulation (EU) 2018/2067 of 19 December 2018 on the verification of data and on the accreditation of verifiers pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council

MRR - European Commission implemented Regulation (EU) 2018/2066 of 19 December 2018 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council and amending European Commission Regulation (EU) No 601/2012

FAR - European Commission delegated Regulation (EU) 2019/331 of 19 December 2018 determining transitional Union-wide rules for harmonised free allocation of emission allowances pursuant to Article 10a of Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council European Commission Implementing Regulation (EU) 2019/1842 of 31 October 2019 laying down rules for the application of Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council as regards further arrangements for the adjustments to free allocation of emission allowances due to activity level changes.

Щоб переглянути оновлені настановчі документи, розроблені Європейською комісією, зверніться на веб-сайт DGCLIMA:

https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en#tab-0-1

EGD I Настанова із застосування AVR
MRR 1 Загальна настанова для установок
GD III Настанови щодо верифікації у авіаційній галузі
GD IV Верифікація звітів щодо базових даних
Методичні вказівки (KGN)

KGN II.1 Сфера верифікації
KGN II.2 Аналіз ризиків, який здійснює верифікатор
KGN II.3 Аналізу процесів
KGN II.4 Вибірка
KGN II.5 Відвідування ділянок під час верифікації
KGN II.6 Верифікаційний звіт
KGN II.7 Компетентність верифікаторів
KGN II.8 Зв'язок між AVR та EN ISO 14065
KGN II.9 Зв'язок між AVR та EN ISO/IEC 17011
KGN II.10 Обмін інформацією
KGN II.12 Розподіл часу